

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІ історії, права та
міжнародних відносин

 Юлія ПОДРЕЗ

« 29 » вересня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ**

Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
Освітньо-професійна програма Публічне управління та адміністрування

Другий рівень вищої освіти

Мова навчання українська

ПОГОДЖЕНО

науково-методичною комісією
ННІ історії, права та
міжнародних відносин

 Світлана МОЦАК

« 29 » вересня 2023 р.

Укладач:

Беляєва О.П. – кандидат наук з державного управління, старший викладач кафедри права та методики викладання правознавства Сумського педагогічного університету імені А.С.Макаренка

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри права та методики викладання правознавства

Протокол № *2* від « 04 » Вересня 2023 р.

Завідувач кафедри

кандидат педагогічних наук, доцент *Мван* **Олена ІВАНІЙ**

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Магістр	Обов'язкова
		Рік підготовки:
1-й		
Семестр		
1-й		
Лекції		
18 год.		
Практичні, семінарські		
18 год.		
Лабораторні		
–		
Самостійна робота		
110 год.		
Консультації		
4		
Загальна кількість годин – 150		Вид контролю: екзамен

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Публічне управління» є формування у здобувачів вищої освіти системи професійних компетентностей (знань, практичних вмій та навичок) щодо теоретичних та спеціальних знань з питань організації на різних рівнях систем публічного управління органів державної влади та місцевого самоврядування

Завданнями дисципліни є: формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; проведення досліджень, пошуку, оброблення та аналізу інформації; оволодіння магістрами професійними компетентностями у сфері публічного управління; формування навичок застосування сучасних інструментів ефективної роботи та здатності до самостійної діяльності у сфері публічного управління; формування знань, умій та творчого підходу при розробці та управлінні розвитком країни; оволодіння методами публічного управління; визначення основних напрямів забезпечення публічного управління регіонами та територіями держави; ознайомлення з особливостями, принципами та задачами регіонального управління; ознайомлення з програмними документами та найбільш поширеними в Україні можливостями щодо публічного управління регіонами та територіями.

Предметом навчальної дисципліни є процеси публічного управління та інструментарій, що використовується для цього.

Відповідно до ОПП вивчення навчальної дисципліни «Публічне управління» передбачає набуття таких компетентностей:

Інтегральною компетентністю:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальними компетентностями:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально-відповідально та свідомо.

ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

ЗК06. Здатність до професійного спілкування іноземною мовою.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальними (фаховими, предметними) компетентностями:

СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та

технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Виходячи з мети навчальної дисципліни, фактором успішного формування відповідних компетентностей є володіння здобувачами вищої освіти основами публічного управління та адміністрування.

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: «Юридична деонтологія», «Юридична логіка».

3. Програмні результати навчання (РН):

РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

РН03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

РН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

РН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у

сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

4.1. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
55-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала ECTS	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
A	Оцінки «відмінно» заслуговує відповідь здобувача вищої освіти, яка виявляє бездоганні знання матеріалу, повноту аргументації; при цьому також враховується активність здобувача вищої освіти на практичних (семінарських) заняттях, виконання передбаченого програмою обсягу самостійної роботи
B	Оцінки «дуже добре» заслуговує відповідь здобувача вищої освіти який недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та поточного контролю в цілому
C	Оцінки «добре» заслуговує відповідь здобувача вищої освіти, який недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому виконав не повністю
D	Оцінки «задовільно» заслуговує відповідь здобувача вищої освіти, який засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не

	вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми контролю не виконав
E	Оцінки «задовільно» заслуговує відповідь здобувача вищої освіти, який засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та контролю в цілому
FX	Оцінки «незадовільно» заслуговує відповідь, в якій допущені грубі помилки, незнання навчального матеріалу в межах програми навчального курсу; при цьому також враховується його активність на практичних (семінарських) заняттях, виконання передбаченого програмою обсягу самостійної роботи
F	Оцінки «незадовільно» заслуговує відповідь здобувача вищої освіти, який не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та контролю в цілому

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	Оцінка «відмінно» ставиться коли студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.
82 – 89	Оцінка «добре» ставиться коли студент має гнучкі знання в межах навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
74 – 81	Оцінка «добре» ставиться коли студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє роботи висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.
64 – 73	Оцінка «задовільно» ставиться коли студент відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за

	зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
60 – 63	Оцінка «задовільно» ставиться коли у студента відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.
35 – 59	Оцінка «незадовільно» ставиться коли студент не логічно та незрозуміло відтворює навчальний матеріал.
1 – 34	Оцінка «незадовільно» ставиться коли студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.

Розподіл балів

	Поточний контроль	Контроль самостійної роботи
Поточний контроль	Тема 1	2
	Тема 2	2
	Тема 3	2
	Тема 4	2
	Тема 5	2
	Тема 6	2
	Тема 7	3
	Тема 8	3
	Тема 9	3
Поточний контроль	75	
Екзамен	25	
Загальна сума	100	

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>)

4.2. Критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального навантаження шляхом поточного та

підсумкового контролю. Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів під час відвідування лекцій, роботи на практичних заняттях, виконання тестових завдань та виконання інших видів самостійної роботи.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- 50 балів: робота на практичних заняттях – підготовка доповідей, усні відповіді, участь в обговоренні питань / дискусіях, виконання практичних індивідуальних завдань, виконання тестових завдань, розв'язання задач тощо.
- 25 балів: контроль самостійної роботи – підготовка до семінарів та опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашніх завдань, написання й рефератів тощо.
- 25 балів: Результат підсумкового контролю (екзамен).

Разом – 100 балів

5. Засоби діагностики результатів навчання

Важливим елементом навчального процесу при вивченні дисципліни «Публічне управління» є поточний та підсумковий контроль рівня знань здобувачів вищої освіти, що свідчить про засвоєння вивченого матеріалу, рівень підготовки здобувачів вищої освіти для виконання передбачених завдань. Контроль знань дозволяє оцінювати та вимірювати здобуті здобувачами вищої освіти в процесі навчання знання, уміння та навички, відіграє важливу роль у забезпеченні належного рівня підготовки фахівців.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

- систематичність роботи на практичних (семінарських) заняттях;
- активність роботи на практичних (семінарських) заняттях;
- виконання практичних завдань;
- виконання завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль здійснюється шляхом опитування здобувачів вищої освіти, прийняття виконаних завдань та робіт на практичних заняттях, обговорення доповідей (виступів) за темами практичних (семінарських) занять.

Поточний контроль здійснюється у двох формах:

- контроль систематичності та активності роботи здобувачів вищої освіти здобувачів вищої освіти протягом семестру при вивченні програмного матеріалу дисципліни;
- проміжний контроль.

Систематичність та активність роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру контролюється за такими напрямками: регулярність відвідування занять; виступи на заняттях; участь у обговоренні питань відповідної теми; відповіді на запитання викладача; результативність експрес-опитування; участь у конференціях, олімпіадах, конкурсах за напрямками, що відповідають тематичній спрямованості дисципліни.

Проміжний контроль здійснюється шляхом проведення контрольних робіт, колоквиумів та ректорської контрольної роботи.

Завдання для проміжного контролю комплектуються з теоретичних питань та тестів з відповідних тем, і є невід'ємною складовою методичного комплексу дисципліни.

Контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисципліни передбачається на основі застосування наступних форм:

- перевірка здатності самостійно працювати над засвоєнням основних тем та питань дисципліни;
- перевірка конспектів лекцій за темами курсу, що виносяться на самостійне опрацювання;
- перевірка завдань, що самостійно виконуються здобувачами вищої освіти при підготовці до семінарських та практичних занять;
- перевірка есе та інших видів завдань;
- проведення тестування за темами навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

Оцінювання видів поточної та підсумкової роботи здобувачів вищої освіти здійснюється за бальною шкалою в залежності від рівня знань.

Зазначені форми контролю тісно взаємопов'язані та здійснюються таким чином, щоб стимулювати ефективну роботу здобувачів вищої освіти протягом семестру та забезпечити об'єктивне оцінювання їх знань.

За результатами оцінювання засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу та виконання практичного завдання визначається рівень засвоєння програмного матеріалу та виставляється диференційована підсумкова оцінка за бальною шкалою, що характеризує успішність здобувача вищої освіти.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання дисципліни можуть бути:

- усний контроль – здійснюється шляхом індивідуального і фронтального опитування: при індивідуальному викладач ставить перед здобувачем вищої освіти декілька запитань, при фронтальному – серію логічно пов'язаних між собою питань перед усією аудиторією;
- наукова дискусія – відповідь має бути якомога стислою, у рамках заданого питання, й одночасно підтверджуватися відповідною статтею закону, якою, на думку студента, може бути доведена його позиція; якщо хтось має інше бачення даного питання, він має право висловити свою точку зору;
- письмовий контроль – здійснюється за допомогою письмових робіт, які можуть бути короткочасними (15-20 хв.) і протягом усього заняття, відрізняється глибиною діагностики (поверховий зріз чи ґрунтовний аналіз);
- тестовий контроль – сприяє систематичному вивченню матеріалу протягом усього навчального року, а також організації постійної та безперервної перевірки глибини та якості засвоєння матеріалу;
- підготовка доповідей, есе, презентацій тощо.

Особлива увага при опануванні змісту навчальної дисципліни приділяється запобіганню порушенню академічної доброчесності та забезпечення довіри до результатів освітнього процесу та освітньої діяльності, розумінню здобувачами вищої освіти значення академічної доброчесності та наслідків недотримання її постулатів.

Питання для підготовки до екзамену

1. Поняття публічного. Державна влада та публічна влада, державна політика та публічна політика: спільне і відмінне.
2. Державне управління: визначення та характерні риси.
3. Відмінності менеджменту державної організації від менеджменту недержавної організації.
4. Визначення публічного управління. Публічне управління та державне управління. Співвідношення понять: «government»; «governance»; «good governance»; «public management»; «new public management». «Блексбурзький маніфест».
5. Принципи публічного управління та їх ціннісний вимір. Принцип зворотного зв'язку як основа публічного управління.
6. Управління зв'язками в публічному управлінні.
7. Переговорний процес як інструмент управління зовнішніми зв'язками.
8. Організація масової свідомості та поведінки як елемент публічного управління. Технології управління масовою свідомістю і поведінкою. Комунікативний вплив як інструмент публічного управління. Суб'єкти та об'єкти публічного управління.
9. Держава як суб'єкт публічного управління. Органи місцевого самоврядування в публічному управлінні.
10. Політичні партії та громадські організації як суб'єкт публічного управління.
11. Бізнес як суб'єкт публічного управління.
12. Соціальний діалог як запорука успішного публічного управління. Співробітництво з питань громадянського суспільства як один із пріоритетів реформування публічного управління в Україні.
13. Політичний менеджмент як елемент публічного управління. Менеджмент організації у публічному управлінні.
14. Аналітична функція політичного менеджменту як складова публічного управління.
15. Теоретичний та прикладний рівні аналізу політики.
16. Моделі аналізу політики. Етапи аналізу політики. Центри аналізу політики як суб'єкти публічного управління.
17. Функції публічного управління. Планування, довгострокове планування та стратегічне планування. Організація та координація у публічному управлінні. Організаційна структура та її різновиди.
18. Етапи проектування організаційних структур.
19. Контроль у публічному управлінні. Види контролю та його призначення. Негативні наслідки контролю та шляхи їх усунення. Умови ефективності контролю.
20. Концепція управління за результатами.
21. Антикризовий менеджмент як складова функції контролю.
22. Функції держави у системі публічного управління. Сервісна складова публічного управління.

23. Поняття «послуги, що надається при виконанні функцій державної влади». Публічні послуги: національні особливості підходів до розуміння та забезпечення.

24. «Перелік базових публічних послуг» Європейського Союзу. Адміністративні послуги держави: соціально-економічна сутність та критерії оцінки якості надання. Поняття універсальної послуги.

25. Проблема оцінювання та управління якістю у публічному управлінні.

26. Нормативно-правова база організації та функціонування системи органів публічної влади в Україні. Основні напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення публічного управління та адміністрування. Морально-етичні аспекти публічного управління та адміністрування.

27. Основні підходи до тлумачення терміну «адміністрування». «Public administration»: нюанси тлумачення («державне управління»; «державне адміністрування»; «адміністративно-державне управління», «публічне адміністрування»). Управління, адміністрування та менеджмент.

28. Адміністрування як організаційно-технічна складова публічного управління.

29. Концепція адміністративної поведінки. Адміністративна система управління.

30. Бюрократія та адміністрування. Концепція бюрократії Макса Вебера. Модель «адміністративної ефективності».

31. Виконання та здійснення державної політики як ключовий елемент адміністрування.

32. Поняття державної політики та основні підходи до його визначення. Види та моделі державної політики. Підстави та обмеження державної політики. Знаряддя державної політики та їх класифікація. Поняття «здійснення політики» та основні підходи до його визначення. Здійсненність політики як головна підстава для її здійснення. Фактори здійсненності політики. Здійсненність політики та впливовість політики.

33. Управління проектами та програмами як складова адміністрування.

34. Поняття адміністрації. Види та завдання адміністрації. Принципи діяльності адміністрації.

35. Юридичний та економічний аспекти адміністрації. Парадокси, зумовлені некомерційним характером адміністрації.

36. Публічна адміністрація та її елементи. Проблема співвідношення «політики» та «адміністрації».

37. Взаємопроникнення політики і адміністрації та його аспекти. Політична поведінка державних службовців та основні напрями її вивчення.

38. Психологічні аспекти адміністрування та феномен законів Паркінсона.

39. Адміністративна реформа: покликання, передумови та дилеми.

40. Поняття посадової особи та відповідальності посадової особи. Формальні і неформальні механізми відповідальності посадових осіб.

41. Концепції публічного управління економічними процесами.

42. Формування бренду держави та нації у контексті загальнополітичних змін на світовій арені.

43. Законодавче та нормативно-правове забезпечення освітньої галузі. Органи управління освітою, їх структура, повноваження. Державні освітні стандарти. Моніторинг якості освіти.
44. Регулююча і контролююча функція держави у підготовці фахівців.
45. Охорона здоров'я як складова соціальної та гуманітарної політики держави. Стан та основні проблеми охорони здоров'я в Україні. Особливості державного управління в галузі охорони здоров'я.
46. Державні механізми управління охороною здоров'я.
47. Публічне управління соціальною сферою життя суспільства у світлі Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
48. Національні інтереси та їх різновиди. Американська традиція у визначенні поняття національного інтересу.
49. Особливості європейського підходу до вивчення поняття національного інтересу. Концепція національного інтересу.
50. Поняття геостратегії. Геостратегія та управління національними інтересами. Геополітичні інтереси як складова національних інтересів. Національна безпека та її геополітичні засади. Геополітика та управління простором.
51. Складові безпеки території. Територіальні суперечки та територіальні претензії: спільне і відмінне. Механізм реалізації національних інтересів та його складові.
52. Сфери застосування інформаційних технологій у державному управлінні. Електронний уряд як інновація державного управління сучасного інформаційного суспільства.
53. Міжнародний досвід у сфері електронного державного управління. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державного управління і місцевого самоврядування.
54. Проблеми та ризики при використанні соціальних мереж. Публічне управління та адміністрування в побудові інформаційного суспільства у світлі Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
55. Державна служба як публічно-правовий інститут. Державна служба та політичний устрій і тип держави. Приклади реформування державної служби у зарубіжних країнах.
56. Завдання державної служби. Види державної служби. Поняття служби в органах місцевого самоврядування. Завдання служби в органах місцевого самоврядування. Функції служби в органах місцевого самоврядування, їх класифікація та характеристика.
57. Поняття «державний службовець» та службовець органу місцевого самоврядування».
58. Сутність кадрової політики на державній службі. Правовий режим кадрової політики. Сучасна кадрова політика в Україні. Поняття, мета й умови професійної підготовки державних службовців. Система підвищення кваліфікації державних службовців.
59. Поняття державної кадрової політики: регіональний вибір. Кадровий потенціал органів державної влади і місцевого самоврядування в регіонах України та його розвиток. Правове забезпечення державної кадрової політики в регіоні. Поняття, структура і функції кадрових технологій.

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Публічне управління» складається з 9 тем:

1. Теоретичні засади системи публічного управління та адміністрування.
2. Сучасні тенденції трансформації системи публічного адміністрування та адміністрування.
3. Організаційно-функціональна структура системи державного управління та самоврядування.
4. Технології прийняття управлінських рішень.
5. Стратегічне управління.
6. Управління змінами.
7. Проектне управління.
8. Управління публічними фінансами.
9. Форми участі громадськості в публічному управлінні.

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни.

7.1. Тематичні розділи

Тема 1. Теоретичні засади системи публічного управління та адміністрування

Принципи та закономірності функціонування системи публічного управління та адміністрування.

Інституціональна структура системи публічного управління та адміністрування.

Багаторівневе управління як прояви публічного управління та адміністрування.

Рівні управління в державі: вищий, центральний, регіональний, місцевий. Адміністративно-територіальний устрій України та його реформування.

Тема 2. Сучасні тенденції трансформації системи публічного адміністрування та адміністрування

Взаємозв'язок публічного управління та адміністрування. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування. Розподіл адміністративних процесів на функції управління.

Сучасні тенденції трансформації системи публічного адміністрування.

Механізми взаємодії органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Децентралізація та реформування територіальної організації влади в Україні. Напрями інноватизації публічного управління та адміністрування.

Тема 3. Організаційно-функціональна структура системи державного управління та самоврядування

Організаційно-функціональна структура системи державного управління. Розподіл повноважень між органами виконавчої влади за рівнями управління в державі. Вищі і центральні органи виконавчої влади. Місцеві органи виконавчої

влади загальної компетенції. Місцеві органи виконавчої влади спеціального призначення

Організаційно-функціональна структура системи місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування. Органи самоорганізації населення та асоціації органів місцевого самоврядування.

Особливості місцевого самоврядування на регіональному і субрегіональному рівнях

Первинна адміністративно-територіальна одиниця держави, у рамках якої здійснюється місцеве самоврядування, представлена територіальною громадою та виборними органами й забезпечена фінансово-матеріальною основою.

Тема 4. Технології прийняття управлінських рішень

Основи прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Етапи прийняття управлінських рішень. Методи прийняття управлінських рішень. Побудова «дерева проблем» та «дерева цілей».

Оцінка результативності й ефективності управлінських рішень. Організація виконання управлінського рішення і контроль за його реалізацією.

Основні засоби впливу під час управління ризиком: стратегія керування; критерії вибору ризику-рішення; розробка шляхів і засобів мінімізації втрат, нейтралізації і компенсації негативних наслідків ризиків-рішень.

Тема 5. Стратегічне управління

Теоретичні засади стратегічного управління. Стратегічний підхід до управління. Концепції стратегічного управління. Значення стратегічного управління та планування в системі публічного управління. Стратегічне управління як процес.

Документи стратегічного планування, визначені законодавством.

Система стратегічного управління в Україні.

Системний аналіз у стратегічному управлінні. Роль середовища в стратегічному управлінні. SWOT-аналіз. PESTLE-аналіз. Матриця стратегічного вибору (TOWS-аналіз). Бачення розвитку як конкурентна позиція і спільні перспективи. Стратегічні рішення та стратегічний вибір. Участь громадськості в стратегічному плануванні.

Тема 6. Управління змінами

Управління змінами у сучасних соціально-економічних системах. Зміни та розвиток організацій. Адаптація організацій до змін. Спротив змінам: причини і результати. Підходи та засоби подолання супротиву змінам.

Стратегічні зміни. Управління змінами. Бенчмаркінг і реінжиніринг як інструментарій для змін.

Тема 7. Проєктне управління

Проєктне управління (управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проєктами, якістю). Особливості проєктування в публічному управлінні. Особливості інноваційного проєкту.

Використання проектних технологій в системі публічного управління та адміністрування.

Методи командної роботи.

Тема 8. Управління публічними фінансами

Засади та функції публічних фінансів. Система публічних фондів у фінансовій системі України. Бюджетна система України.

Зв'язок функцій держави та публічних видатків. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі. Розробка, затвердження та виконання бюджетних програм.

Використання коштів державного фонду регіонального розвитку.

Механізми запровадження громадського бюджету.

Нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні. Бюджетний кодекс України. Закон України «Про державний бюджет». Рішення місцевих рад про місцеві бюджети.

Тема 9. Форми участі громадськості в публічному управлінні

Форми участі громадськості у публічному управлінні.

Сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства (методи, форми; права, можливості створення підприємств, умови їх роботи; державне замовлення на послуги; оподаткування громадської та благодійної діяльності; державна фінансова підтримка сектору; залучення організацій громадянського суспільства до соціальних послуг та соціального підприємництва).

Система органів, які реалізують національну стратегію розвитку громадянського суспільства (перелік і функції).

Стимулювання лідерів громадської думки, мотивація населення до участі у державних справах, формування відповідальної поведінки населення.

Міжсекторальна взаємодія (роль громадського сектору, партнерство).

7.2 Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні	Консультації	Самостійна робота
Тема 1. Теоретичні засади системи публічного управління та адміністрування	16	2	2	-	12
Тема 2. Сучасні тенденції трансформації системи публічного адміністрування та адміністрування	18	2	2	1	13
Тема 3. Організаційно-функціональна структура системи державного управління та самоврядування	16	2	2		12
Тема 4. Технології прийняття	18	2	2	1	13

управлінських рішень					
Тема 5. Стратегічне управління та управління змінами	16	2	2	-	12
Тема 6. Управління змінами	16	2	2		12
Тема 7. Проектне управління	18	2	2	1	13
Тема 8. Управління публічними фінансами	16	2	2		12
Тема 9. Форми участі громадськості в публічному управлінні	16	2	2	1	11
Усього годин	150	18	18	4	110

7.3 Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми заняття	Кількість годин
1.	Тема 1. Теоретичні засади системи публічного управління та адміністрування	2
2.	Тема 2. Сучасні тенденції трансформації системи публічного адміністрування та адміністрування	2
3.	Тема 3. Організаційно-функціональна структурасистема державного управління та самоврядування	2
4.	Тема 4. Технології прийняття управлінських рішень	2
5.	Тема 5. Стратегічне управління та управління змінами	2
6.	Тема 6. Управління змінами	2
7.	Тема 7. Проектне управління	2
8.	Тема 8. Управління публічними фінансами	2
9.	Тема 9. Форми участі громадськості в публічному управлінні	2
	Разом	18

7.4. Можливі види самостійної роботи студентів:

- робота зі словниками і довідниками; аналіз основної та додаткової літератури, нормативно-правових актів та судової практики;
- самостійне вивчення матеріалу за першоджерелами;
- робота з бібліотечними каталогами, самостійний підбір необхідної літератури;
- самостійний пошук необхідної інформації в мережі Інтернет;
- конспектування першоджерел;
- реферування першоджерел;
- складання анотацій;
- складання рецензій;
- складання огляду публікацій за темою;
- складання і розробка словника (глосарію);
- складання або заповнення таблиць;
- перегляд відеоматеріалу за тематикою дисципліни;

- підготовка до різних форм проміжної і підсумкової атестації;
- підготовка усного повідомлення для виступу на занятті;
- написання реферату;
- підготовка доповіді та написання тез доповіді;
- підготовка до участі у діловій грі;
- підготовка до групового обговорення кейс-завдання;
- виконання завдань для самоконтролю;
- підготовка презентацій.

Теми індивідуальних проєктів

1. Роль держави у управлінні економічним розвитком. Загальні принципи та особливості функціонування державного сектора економіки як об'єкта управління і регулювання.
2. Бюджет як засіб контролю та управління економічним розвитком.
3. Необхідність та економічна обґрунтованість розвитку малого та середнього бізнесу. Регуляторна політика держави відносно малого та середнього бізнесу. Історичні та новітні напрямки розвитку малого та середнього бізнесу, пріоритетність їх підтримки на рівні держави.
4. Державне регулювання сферою житлово-комунального господарства. Механізми керування взаємовідносинами між постачальниками та споживачами послуг ЖКГ.
5. Формування економічної стратегії держави.
6. Пріоритетні напрями науково-технічної політики держави. Їх цілі та завдання. Роль міжнародних економічних організацій у формуванні державної політики у галузі управління економічним розвитком країни.
7. Проблеми інтеграції та реінтеграції економіки України з ключовими економіками світу. Вплив політичних взаємовідносин між країнами на розвиток їх економік.
8. Публічне управління в сфері економіки у світлі Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
9. Державна політика у сфері розвитку культури.
10. Проблеми самоідентифікації осередків суспільства за мовними, культурно-історичними, або релігійними ознаками, основні завдання державної політики у відповідних сферах.
11. Управління освітою як галузь державної діяльності. Державна політика в галузі освіти.
12. Світова проблема «старіння населення» - основні чинники, проблеми та сценарії розвитку. Держава як гарант «забезпеченої старості».
13. Світовий досвід вирішення питань пенсійного забезпечення. Основні тенденції; шляхи та підґрунтя таких рішень. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку пенсійного забезпечення в Україні.
14. Сила та могутність держави як елемент механізму реалізації національних інтересів. Територіальна експансія, окупація та гуманітарна інтервенція. Принципи забезпечення національної безпеки.
15. Основні напрями управління національною безпекою держави. Закон України «Про основи національної безпеки України» та Стратегія національної безпеки України.

16. Воєнна доктрина держави.
17. Повноваження Президента України, Верховної Ради України та центральних органів виконавчої влади України у сфері забезпечення національної безпеки.
18. Повноваження та функції Ради національної безпеки і оборони України. Управління національними інтересами та національною безпекою у світлі Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
19. Методи набуття і поширення інформації в державному управлінні на основі новітніх інформаційних технологій.
20. Принципи електронного документообігу. Засоби масової інформації як один із елементів публічного управління. Інтернет як засіб формування громадської думки та контролю над нею.
21. Місце та роль соціальних мереж у формуванні громадської думки.
22. Види державних службовців в Україні. Види службовців органів місцевого самоврядування в Україні. Державні службовці і політичні діячі: співвідношення правового статусу. Права і обов'язки державних службовців. Реформування державної служби в Україні у контексті євроінтеграційних процесів.
23. Професійна орієнтація в управлінні персоналом державної служби. Відбір персоналу як кадрова технологія. Адаптація персоналу та її особливості на державній службі. Технології управління кар'єрою персоналу.
24. Формування системи кадрового резерву державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

Засоби адаптації викладання дисципліни до потреб здобувачів з обмеженими можливостями здоров'я

При необхідності в освітньому процесі застосовуються методи і технології, що полегшують сприйняття інформації особами з обмеженими можливостями здоров'я:

- створення текстової версії будь-якого нетекстового контенту для його можливого перетворення в альтернативні форми, зручні для різних користувачів;
- створення контенту, який можна представити у різних видах без втрати даних або структури, передбачити можливість масштабування тексту та зображень без втрати якості, передбачити доступність управління контентом з клавіатури;
- створення можливостей для здобувачів сприймати одну і ту ж інформацію з різних джерел (наприклад, так, щоб особи з порушеннями слуху отримували інформацію візуально, з порушеннями зору – аудіально);
- застосування програмних засобів, що забезпечують можливість освоєння навичок і умінь, що формуються дисципліною, за рахунок альтернативних способів, в тому числі віртуальних лабораторій і імітаційних технологій;
- застосування дистанційних освітніх технологій для передачі інформації, організації різних форм інтерактивної контактної роботи учня з викладачем, у тому числі вебінарів, які можуть бути використані для проведення віртуальних лекцій з можливістю взаємодії всіх учасників дистанційного навчання, проведення семінарів, виступи з доповідями і захисту виконаних робіт, проведення тренінгів, організації колективної роботи;

- застосування дистанційних освітніх технологій для організації форм поточного та проміжного контролю;
 - збільшення тривалості здачі особою з обмеженими можливостями здоров'я форм проміжної атестації по відношенню до встановленої тривалості їх здачі:
 - тривалості здачі іспиту, що проводиться в письмовій формі, – не більше, ніж на 90 хвилин;
 - тривалості підготовки здобувача до відповіді на іспиті, що проводиться в усній формі – не більш, ніж на 20 хвилин.
- Даний перелік може бути конкретизований у залежності від контингенту здобувачів.

Методичне забезпечення дисципліни

Основу комплексу методичного забезпечення навчальної дисципліни «Право в публічному управлінні» складають:

- робоча програма навчальної дисципліни;
- силабус;
- навчальний посібник «Право в публічному управлінні»;
- плани семінарських занять та методичні рекомендації до них;
- завдання для самостійної роботи з рекомендаціями;
- індивідуальні завдання;
- тестові завдання;
- питання для підготовки до іспиту;
- рекомендовані джерела;
- електронні ресурси.

Матеріально-технічне забезпечення дисципліни

- ноутбук;
- мультимедійний проектор;
- екран для інтерактивних форм занять;
- фліпчарт;
- доступ до мережі Інтернет;
- доступ до репозитарію та електронного каталогу наукової бібліотеки університету;
- доступ до інформаційно-правової системи ЛІГА ЗАКОН.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: посіб. Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с.
2. Даниленко А.С., Юхименко П.І. Публічне адміністрування. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури (ЦУЛ). 2019. 288 с.
3. Липовська Н. А., Письменний І. В. Публічна політика : навч. посіб. 2- ге вид., Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. 104 с.
4. Нагаєв В.М. Публічне адміністрування: електронний навч. посіб. Х.: ХНАУ, 2018. 278 с.

5. Особливості публічного управління та адміністрування: посіб. / Бакуменко В.Д., Бондар І.С., Горник В.Г., Шпачук В.В. К.: КНУКіМ, 2016. 167 с.
6. Підготовка до єдиного державного кваліфікаційного іспиту здобувачів магістратури 281 «Публічне управління та адміністрування» [Текст] : навч. посіб. / за заг. ред. проф. С.Д. Гусарева. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. 393 с.
7. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. С. Чернова, В. Воронкової, В. Банаха, О. Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт, Регіни Андрюкайтене; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 606 с.
8. Публічне управління та адміністрування : посіб. / Скидан О., Якобчук В., Дачій Н., Ходаківський Є. та ін. ; за заг. ред. О.В. Скидана. Житомир : ЖНАЕУ, 2017. 705 с.
9. Семенченко А.І., Серенок А.О. Публічна політика та управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування. К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. 80 с.
10. Телешун С.О., Ситник С.В., Рейтерович І. В. та ін. Публічна політика : навч. посіб. За заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. Київ: НАДУ, 2016. 340 с.
11. Телешун С. О., Ситник С. В., Рейтерович І. В., Пухкал О. Г. Публічна політика в процесах реформування системи державного управління України. К.: НАДУ, 2016. 192 с.
12. Телешун С.О., Ситник С.В., Рейтерович І. В. та ін. Публічна політика та суспільні зміни в Україні в контексті євроінтеграції : монографія . Київ : НАДУ, 2017. 248 с.
13. Чальцева О. М. Публічна політика: теоретичний вимір і сучасна практика: монографія. Вінниця: ФОП Барановська Т. П., 2017. 336 с.

Додаткові

14. Бачинська К.В., Марушак В. П., Марушак О. І. Державне управління, планування, фінанси : монографія. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2018. 228 с.
15. Драгомирецька Н. М., Піроженко Н. В., Матвєєнко І. В. Державно-громадянське партнерство у сфері соціального розвитку : навч. пос. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017 290 с.
16. Леслі Пал А. Аналіз державної політики. К. Основи, 1999. 422 с. 23.
17. Малоголова Т. Публічна політика та публічна влада: концептуальні підходи до аналізу. Геополітика України: історія і сучасність. Збірник наукових праць. Випуск 1 (22), 2019. С. 203-225.
18. Приходченко Л., Саханенко С. Є., Надолішній П. І. та ін. Система публічного управління в умовах децентралізації влади: механізми горизонтальної взаємодії : монографія. За заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2017. 332 с.
19. Якубовський О. П. Державна влада і громадянське суспільство: система взаємодії : монографія. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2014. 196 с.

Електронні ресурси:

1. Верховна Рада України. Офіційний веб-портал парламенту України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>
4. Про затвердження Порядку організації підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування: Наказ Національного агентства України з питань державної служби від 26.11.2019 р. № 211-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0005-20#Text>
5. Про затвердження Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.02.2019р. № 106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2019-%D0%BF#Text>
6. Питання оплати праці працівників державних органів: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 р. № 15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2017-%D0%BF#Text>
7. Про затвердження Порядку проведення оцінювання результатів службової діяльності державних службовців: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.08.2017 р. № 640. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/640-2017-%D0%BF#Text>
8. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
9. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
10. Про дипломатичну службу: Закон України від 07.06.2018 р. № 2449-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19#Text>